

Laidiens: 05.12.2016., Nr. 236

Oficiālās publikācijas Nr.: 2016/236.20

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 201

Rīgā 2016. gada 29. novembrī

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 42 7. p.)

Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrību un nedalībvalstu apdrošinātāju filiāļu gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma
86. panta otro un trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrību un nedalībvalstu apdrošinātāju filiāļu gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) ir saistoši apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrībām un nedalībvalstu apdrošinātāju filiālēm, kas darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumu, (tālāk tekstā visas kopā – apdrošinātājs), sagatavojot gada pārskatu, konsolidēto gada pārskatu un kārtojot grāmatvedību.

2. Noteikumos lietotie termini:

- 2.1. uzskaites vērtība (*carrying amount*) – 36. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 6. punkta izpratnē;
- 2.2. patiesā vērtība (*fair value*) – 13. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.3. amortizētā iegādes vērtība (*amortised cost*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē;
- 2.4. finanšu instruments (*financial instrument*) – 32. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 11. punkta izpratnē;
- 2.5. finanšu aktīvs (*financial asset*) – 32. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 11. punkta izpratnē;
- 2.6. finanšu saistības (*financial liability*) – 32. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 11. punkta izpratnē;
- 2.7. kapitāla instruments (*equity instrument*) – 32. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 11. punkta izpratnē;
- 2.8. patiesajā vērtībā novērtētais finanšu aktīvs vai finanšu saistības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (*financial asset or financial liability at fair value through profit or loss*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē, kas ietver:
 - 2.8.1. tirdzniecības nolūkā turētu finanšu aktīvu vai finanšu saistības (*financial assets or financial liability held for trading*),

- 2.8.2. pēc sākotnējās atzišanas klasificētu kā patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (tālāk tekstā – klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā);
- 2.9. līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi (*held-to-maturity investment*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē;
- 2.10. aizdevumi un debitoru parādi (*loans and receivables*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē;
- 2.11. pārdošanai pieejami finanšu aktīvi (*available-for-sale financial assets*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē;
- 2.12. atvasinātais finanšu instruments (*derivative*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē;
- 2.13. vērtības samazināšanās zaudējumi (*impairment losses*) – 16. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 6. punkta izpratnē;
- 2.14. faktiskā procentu likme (*effective interest rate*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 9. punkta izpratnē;
- 2.15. riska ierobežošana (*hedging*) – 39. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 71. punkta izpratnē;
- 2.16. apdrošināšanas līgums (*insurance contract*) – 4. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.17. ieguldījumu līgums – līgums, kas juridiskajā izpratnē ir apdrošināšanas līgums, taču, pamatojoties uz 4. Starptautiskajā Finanšu pārskatu standartā noteiktajiem kritērijiem, neatbilst apdrošināšanas līguma definīcijai;
- 2.18. apdrošināšanas risks (*insurance risk*) – 4. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.19. finanšu risks (*financial risk*) – 4. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.20. aplēses dalība peļņā (*discretionary participation feature*) – 4. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.21. garantētie ieguvumi (*guaranteed benefits*) – 4. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.22. meitas sabiedrība (*subsidiary*) – 10. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.23. asociētā sabiedrība (*associate*) – 28. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 3. punkta izpratnē;
- 2.24. nemateriālā vērtība (*goodwill*) – 3. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta A pielikuma termina izpratnē;
- 2.25. ieguldījumu īpašums (*investment property*) – 40. Starptautiskā Grāmatvedības standarta 5. punkta izpratnē.
3. Apdrošinātājs par katru darbības gadu sagatavo gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu. Gada pārskats (konsolidētais gada pārskats) kā vienots kopums sastāv no:
- 3.1. finanšu pārskatiem (konsolidētajiem finanšu pārskatiem);
- 3.2. apdrošinātāja vadības (akciju sabiedrībās – padomes un valdes, savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvajās biedrībās – izpildinstitūcijas) ziņojuma (grupas mātes sabiedrības vadības ziņojuma) un nefinanšu paziņojuma (konsolidētā nefinanšu paziņojuma), ja to ir pienākums sagatavot saskaņā ar šo noteikumu III nodaļā minēto;

3.3. paziņojuma par apdrošinātāja vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) atbildību.

4. Finanšu pārskati (konsolidētie finanšu pārskati) sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par apdrošinātāja finansiālo stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmu. Finanšu pārskatus (konsolidētos finanšu pārskatus) sagatavo, pamatojoties uz Starptautiskās Grāmatvedības standartu padomes izdotajiem Starptautiskajiem Grāmatvedības standartiem, Starptautiskajiem Finanšu pārskatu standartiem un Starptautisko Finanšu pārskatu interpretāciju komitejas standartu interpretācijām, kuras apstiprinājusi Eiropas Komisija un kuras publicētas "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī", (tālāk tekstā – Starptautiskie Finanšu pārskatu standarti). Informācija par Starptautiskajiem Finanšu pārskatu standartiem pieejama interneta mājaslapā www.europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/ias_en.htm, kā arī Latvijas Republikas Finanšu ministrijas interneta mājaslapā www.fm.gov.lv. Sagatavojot finanšu pārskatus (konsolidētos finanšu pārskatus), var izmantot arī tādus Starptautiskos Finanšu pārskatu standartus, kuri publicēti "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" pēc pārskata perioda beigu datuma, bet līdz gada pārskata apstiprināšanai. Informācija par Starptautisko Finanšu pārskatu standartu apstiprināšanas gaitu Eiropas Komisijā un paredzamo publicēšanu "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" pieejama interneta mājaslapā www.efrag.org. Ar apdrošināšanas darbību saistīto finanšu pārskatu (konsolidēto finanšu pārskatu) posteņu novērtēšanai, kura nav noteikta Starptautiskajos Finanšu pārskatu standartos, piemēro šo noteikumu prasības.

5. Finanšu pārskati (konsolidētie finanšu pārskati) ietver:

5.1. pārskatu par finanšu stāvokli pārskata perioda beigu datumā (tālāk tekstā – balance vai konsolidētā balance);

5.2. pārskata perioda visaptverošo ienākumu pārskatu vai pārskata perioda visaptverošo ienākumu konsolidēto pārskatu, kurā visus pārskata perioda ienākumus un izdevumus uzrāda atsevišķā visaptverošo ienākumu pārskatā vai divos pārskatos, kuros uzrāda atsevišķu aprēķinu par peļņas vai zaudējumu aprēķina komponentēm un atsevišķu visaptverošo ienākumu pārskatu (aprēķinu, kas ietver arī pārējās peļņas vai zaudējumu aprēķinā neatzītās ienākumu komponentes);

5.3. pārskata perioda naudas plūsmas pārskatu (tālāk tekstā – naudas plūsmas pārskats vai konsolidētais naudas plūsmas pārskats);

5.4. pārskata perioda kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatu (tālāk tekstā – kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats vai konsolidētais kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats);

5.5. pielikumu;

5.6. pārskatu par finanšu stāvokli agrākajā salīdzināmajā pārskata perioda sākuma datumā, ja apdrošinātājs retrospektīvi piemēro grāmatvedības politiku vai veic retrospektīvu finanšu pārskatu posteņu korekciju, vai pārklasificē finanšu pārskatu posteņus;

5.7. salīdzinošu informāciju par iepriekšējo pārskata periodu.

6. Gada pārskatā (konsolidētajā gada pārskatā) lietojamā naudas vienība ir Latvijas Republikas naudas vienība. Gada pārskatā (konsolidētajā gada pārskatā) norāda skaitļu precizitātes pakāpi.

7. Pielikumā iekļauj paskaidrojošu informāciju par bilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina, naudas plūsmas pārskata un kapitāla un rezervju izmaiņu pārskata (konsolidētās bilances, konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina, konsolidētā naudas plūsmas pārskata un konsolidētā kapitāla un rezervju izmaiņu pārskata) posteņu saturu, kā arī atklāj citu informāciju, kas ir būtiski ietekmējusi vai var būtiski ietekmēt apdrošinātāja finansiālā stāvokļa un darbības rezultātu novērtēšanu.

8. Paraugš bilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina, naudas plūsmas pārskata un kapitāla un rezervju izmaiņu pārskata posteņu izkārtojumam norādīts šo noteikumu 1., 2., 3. un 4. pielikumā. Apdrošinātājs var neuzrādīt atsevišķus posteņus, ja tie ir nebūtiski vai to neuzrādīšana padara finanšu pārskatu posteņus pārskatāmākus, kā arī izveidot minēto pārskatu posteņu citādu izkārtojumu, taču jebkurā gadījumā posteņos atspoguļojamajai informācijai jāatbilst Starptautisko Finanšu pārskatu standartu prasībām.

9. Konsolidēto gada pārskatu paraksta apdrošinātāja grupas mātes sabiedrības vadība:

9.1. akciju sabiedrībās – valdes priekšsēdētājs un padomes priekšsēdētājs;

9.2. savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvajās biedrībās – izpildinstitūcijas vadītājs.

II. Ziņojumi

10. Apdrošinātāja vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) ziņojumā:

10.1. norāda apdrošinātāja nosaukumu, juridisko adresi un reģistrācijas numuru, licences numuru un izsniegšanas datumu;

10.2. norāda valdes un padomes priekšsēdētāja vai izpildinstitūcijas (savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvās biedrības) vadītāja, kā arī valdes locekļu, padomes locekļu vai izpildinstitūcijas locekļu vārdu, uzvārdu, ieņemamo amatu. Šīs ziņas sniedz arī par tām personām, kuras pārskata gadā atstājušas minētos amatus;

10.3. sniedz skaidru apdrošinātāja (grupas) attīstības, tā darbības rezultātu un vietas tirgū apskatu, kā arī ietver tam piemītošo būtisko risku un nenoteiktību aprakstu. Apskatu sagatavo kā apdrošinātāja (grupas) attīstības, tā darbības rezultātu un vietas tirgū līdzsvarotu un visaptverošu analīzi, ņemot vērā tā darbības apjomu un sarežģītību;

10.4. cik nepieciešams, lai izprastu apdrošinātāja (grupas) attīstību, tā finansiālo stāvokli vai darbības rezultātus, šo noteikumu 10.3. punktā minētajā analīzē iekļauj:

10.4.1. finanšu rādītājus,

10.4.2. galvenos attiecīgo apdrošinātāju (grupu) un tā darbību raksturojošos nefinanšu rādītājus, kā arī informāciju par vides aizsardzības prasībām un nodarbinātības jautājumiem vai citu informāciju, ja tas ir piemēroti,

10.4.3. pēc nepieciešamības – atsaucē uz finanšu pārskatos (konsolidētajos finanšu pārskatos) norādītajām summām un papildu skaidrojumus par tām;

10.5. sniedz informāciju par turpmākās attīstības prognozi, t.sk. plānus attiecībā uz ārkārtas dividendēm, ja tādi pastāv;

10.6. sniedz ziņas par pārskata gadā īstenotajiem pasākumiem pētniecības un attīstības jomā;

10.7. par apdrošinātāja (grupas mātes sabiedrības) pašu akcijām norāda šādu informāciju:

10.7.1. pašu akciju iegādes iemeslus pārskata gadā,

10.7.2. pārskata gadā atpirkto vai pārdoto pašu akciju skaitu un to nominālvērtības apmēru, kā arī pašu akciju īpatsvaru procentos no parakstītā pamatkapitāla, to atpirkšanas vai pārdošanas apmēru,

10.7.3. iegūto un turēto pašu akciju skaitu un to nominālvērtības apmēru, kā arī šāda pašu akciju apmēra īpatsvaru parakstītajā pamatkapitālā pārskata gada beigās;

10.8. norāda ziņas par filiālēm un pārstāvniecībām (to skaitu sadalījumā pa valstīm);

10.9. sniedz informāciju par finanšu instrumentiem, ja tas ir būtiski apdrošinātāja (grupas) aktīvu, saistību, finansiālā stāvokļa un peļņas vai zaudējumu novērtēšanai, norādot:

10.9.1. finanšu riska pārvaldības mērķus un politiku, t.sk. politiku attiecībā uz katru nozīmīgu tādu prognozēto nākotnes darījuma veidu, kuram tiek piemērota riska ierobežošanas uzskaitē,

10.9.2. pakļautību tirgus riskam, kredīriskam un likviditātes (naudas plūsmas) riskam;

10.10. norāda informāciju par jebkādiem svarīgiem notikumiem no pārskata gada beigām līdz gada pārskata (konsolidētā gada pārskata) apstiprināšanas dienai, kas nozīmīgi finansiālā stāvokļa un darbības rezultātu izpratnei;

10.11. sniedz priekšlikumus par peļņas sadali, dividenžu lielumu, ņemot vērā arī pārskata periodā aprēķinātās un izmaksātās ārkārtas dividendes, vai zaudējumu segšanu.

11. Paziņojumā, kas apliecina apdrošinātāja vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) atbildību, norāda:

11.1. ka vadībai ir pienākums saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām sagatavot finanšu pārskatus (konsolidētos finanšu pārskatus), kas skaidri un patiesi atspoguļo apdrošinātāja (grupas) finansiālo stāvokli pārskata gada beigās, kā arī tā pārskata gada darbības rezultātus un naudas plūsmu;

11.2. ka vadība (grupas mātes sabiedrības vadība) atbild par atbilstošas grāmatvedības kārtošānu, par apdrošinātāja līdzekļu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas darbības novēršanu;

11.3. vai finanšu pārskati (konsolidētie finanšu pārskati) sagatavoti saskaņā ar konsekventi lietotajiem Starptautiskajiem Finanšu pārskatu standartiem;

11.4. vai apdrošinātāja vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) lēmumi un pieņemumi par finanšu pārskatu (konsolidēto finanšu pārskatu) sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi.

12. Ja kāds valdes vai padomes loceklis uzskata, ka gada pārskats (konsolidētais gada pārskats) nav apstiprināms, vai izvirza iebildumus, kurus viņš grib paziņot akcionāru sapulcei vai biedru kopsapulcei, to īpaši norāda paziņojumā par apdrošinātāja vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) atbildību.

III. Nefinanšu paziņojums (konsolidētais nefinanšu paziņojums)

13. Apdrošinātājs tā vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) ziņojumā iekļauj nefinanšu paziņojumu (konsolidēto nefinanšu paziņojumu), ja tas divus gadus pēc kārtas (gan kārtējā, gan iepriekšējā pārskata gadā) atbilst šādiem kritērijiem:

13.1. vidējais darbinieku skaits pārsniedz 500;

13.2. aktīvu kopsumma bilances datumā pārsniedz (konsolidācijas līmenī) 20 miljonus *euro* vai gada neto apgrozījums pārsniedz (konsolidācijas līmenī) 40 miljonus *euro*. Par neto apgrozījumu atzīst bruto parakstīto apdrošināšanas prēmiju apmēru.

14. Apdrošinātājs (grupa), kas atbilst šo noteikumu 13. punktā minētajiem kritērijiem, var izdarīt izvēli neiekļaut apdrošinātāja vadības (grupas mātes sabiedrības vadības) ziņojumā nefinanšu paziņojumu (konsolidēto nefinanšu paziņojumu), bet sagatavot atsevišķu nefinanšu paziņojumu, kurā sniedz informāciju atbilstoši šajā nodaļā